

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
E-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

EGZAMIN MATURALNY Z GEOGRAFII

POZIOM ROZSZERZONY

DATA: **18 maja 2022 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 29 stron (zadania 1–33) oraz mapę szczegółową. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora prostego.
7. Mapę szczegółową możesz oderwać, ale po zakończeniu pracy włóż ją do arkusza egzaminacyjnego.
8. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

EGEP-R0-**100**-2205

Zadania od 1. do 7. wykonaj na podstawie mapy szczegółowej fragmentu Wyżyny Śląskiej oraz własnej wiedzy.

Zadanie 1.

Na fotografii przedstawiono port położony w polu CD5 mapy szczegółowej.

Na podstawie: www.peuk.fiiz.pl

Zadanie 1.1. (0–1)

W którym kierunku skierowano obiektyw aparatu podczas wykonywania fotografii? Wpisz nazwę jednego z czterech głównych kierunków geograficznych.

.....

Zadanie 1.2. (0–1)

Tekst odnosi się do kanału, którego fragment przedstawiono na mapie.

Kanał Gliwicki zbudowano w latach 1935–1941 w miejscu węższego Kanału Kłodnickiego, który funkcjonował od początku XIX w. Celem budowy Kanału Gliwickiego było umożliwienie wywozu węgla kamiennego i wyrobów przemysłu ciężkiego z Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. W drugiej dekadzie XXI w. kanałem przewożono węgiel z Gliwic do elektrociepłowni we Wrocławiu. Kanał pełni też funkcję turystyczną.

Na podstawie: www.gliwice.rzgw.gov.pl

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Kanał Gliwicki łączy port przedstawiony na fotografii z Odrą.	P	F
2.	W drugiej dekadzie XXI w. Kanałem Gliwickim przewożono surowiec energetyczny wydobywany metodą odkrywkową.	P	F

Zadanie 2. (0–1)

Dzierżno Duże i Dzierżno Małe charakteryzują się podobnymi wartościami głębokości średniej i głębokości maksymalnej.

Podaj dwie inne wspólne cechy hydrologiczne jezior Dzierżno Duże i Dzierżno Małe.

1.

.....

2.

.....

Zadanie 3.

Turysta odbył wycieczkę dwoma pieszymi szlakami turystycznymi – niebieskim i czarnym. Trasa tej wycieczki rozpoczynała się przed zamkiem w Gliwicach (D7).

Zadanie 3.1. (0–2)

Uzupełnij opis trasy wycieczki. Wpisz właściwe określenia wybrane spośród podanych w nawiasach.

Turysta wyruszył pieszym szlakiem niebieskim w kierunku północno-zachodnim. Na prostym odcinku tego szlaku, przechodzącym przez pole B5 i pole B6, szedł zgodnie z azymutem ($270^\circ / 315^\circ$) W polu A5 trasa przebiegała obok stawu, przy którym funkcjonował zakład (*kamieniarski / metalowy*)

Po zwiedzeniu zabytkowego kościoła turysta znalazł się na skrzyżowaniu szlaku niebieskiego i szlaku czarnego w polu A6. Szlakiem czarnym skierował się na północny wschód. Po minięciu dwóch miejscowości doszedł do (*grodziska / stacji kolejowej*)

..... . Trasa wycieczki (*przebiegała / nie przebiegała*) pod autostradą A4.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.1.	1.2.	2.	3.1.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 3.2. (0–1)

Oblicz długość w terenie trasy wycieczki przebiegającej szlakiem niebieskim. Przyjmij, że długość tej trasy wynosi na mapie 22 cm. Wynik podaj w km. Zapisz obliczenia.

Obliczenia:

Długość trasy: km

Zadanie 4. (0–1)

Na obszarze przedstawionym na mapie znajdują się kąpieliska Czechowice (D3) i Leśne (D5).

Na podstawie mapy podaj po jednym wspólnym walorze przyrodniczym i pozaprzyrodniczym obu kąpielisk, wynikającym z ich położenia.

Walog przyrodniczy:

.....
.....

Walog pozaprzyrodniczy:

.....
.....

Zadanie 5. (0–1)

Podaj dwie cechy społeczno-gospodarcze obszaru przedstawionego na mapie w polu D5, odzwierciedlające specyfikę regionu Górnego Śląska.

1.
.....

2.
.....

Zadanie 6. (0–2)

W Gliwicach są położone Zakłady Mechaniczne Bumar Łabędy SA (C3/4), które specjalizują się w produkcji i modernizacji pojazdów gąsienicowych, a także w wytwarzaniu konstrukcji metalowych oraz maszyn górniczych i budowlanych.

Rozstrzygnij, czy lokalizacja Zakładów Mechanicznych Bumar Łabędy SA jest korzystna dla ich funkcjonowania. W uzasadnieniu podaj dwa argumenty odwołujące się do cech gospodarki obszaru przedstawionego na mapie lub do cech gospodarki regionu Górnego Śląska.

Rozstrzygnięcie (*korzystna / niekorzystna*)

1.

.....

.....

.....

2.

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–2)

Wpisz nazwę procesu gospodarczego, o którym świadczy utworzenie w latach 90. XX w. fabryki samochodów osobowych oraz Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Gliwicach. Uzasadnij, dlaczego ten proces zaszedł na obszarze Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

Nazwa procesu (*rekultywacja / restrukturyzacja / rewitalizacja*)

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

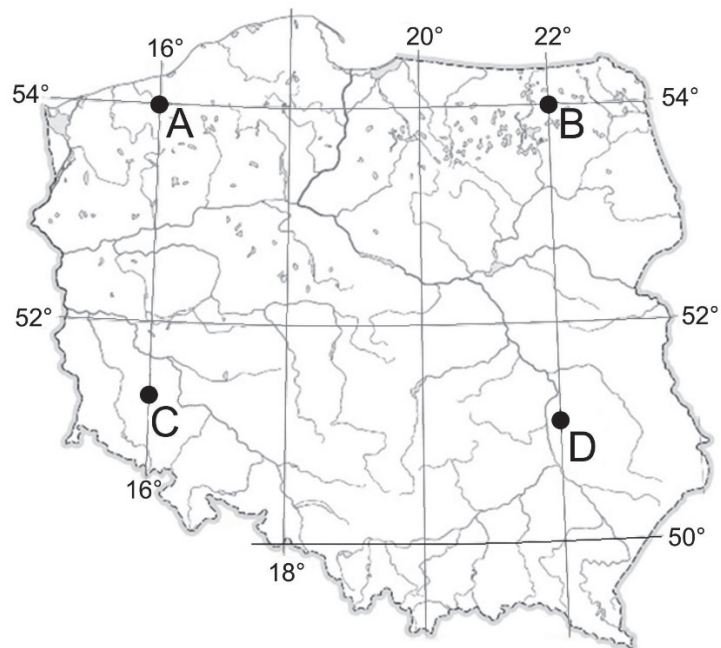
.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	3.2.	4.	5.	6.	7.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	2	2
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 8.

Na mapie Polski zaznaczono wybrane punkty A–D.

Zadanie 8.1. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wpisz właściwe określenia wybrane spośród podanych w nawiasach.

22 czerwca wschód Słońca występuje najwcześniej w punkcie oznaczonym literą (B / D), a najpóźniej – w punkcie oznaczonym literą (A / C)

Zadanie 8.2. (0–1)

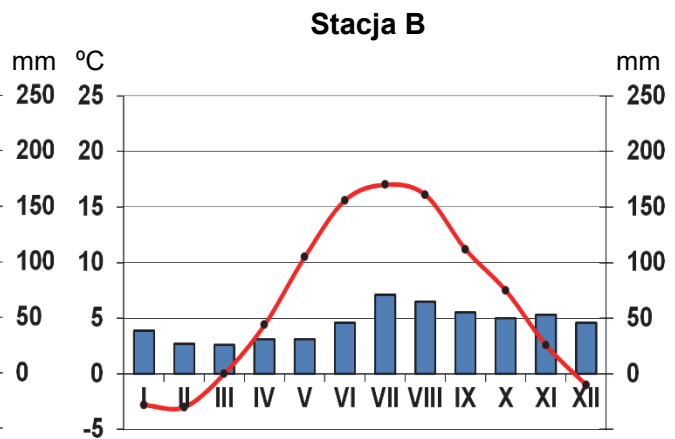
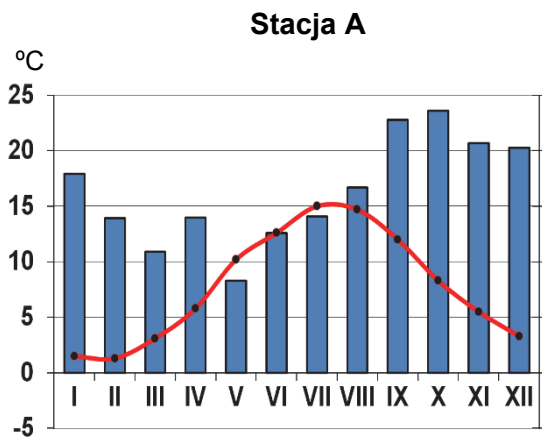
Oblicz, która jest godzina według czasu słonecznego w punkcie A, jeśli w punkcie B w tym samym momencie jest godzina 16.15 czasu słonecznego. Zapisz obliczenia.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 9. (0–2)

Na mapie literami A i B oznaczono stacje meteorologiczne, dla których sporządzono klimatogramy zamieszczone poniżej.

Na podstawie: www.klimadiagramme.de

Wyjaśnij, dlaczego na stacjach A i B temperatury powietrza oraz roczne sumy opadów atmosferycznych się różnią, pomimo położenia obu stacji nad morzem i na zbliżonej szerokości geograficznej. W odpowiedzi odnieś się do obu stacji.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

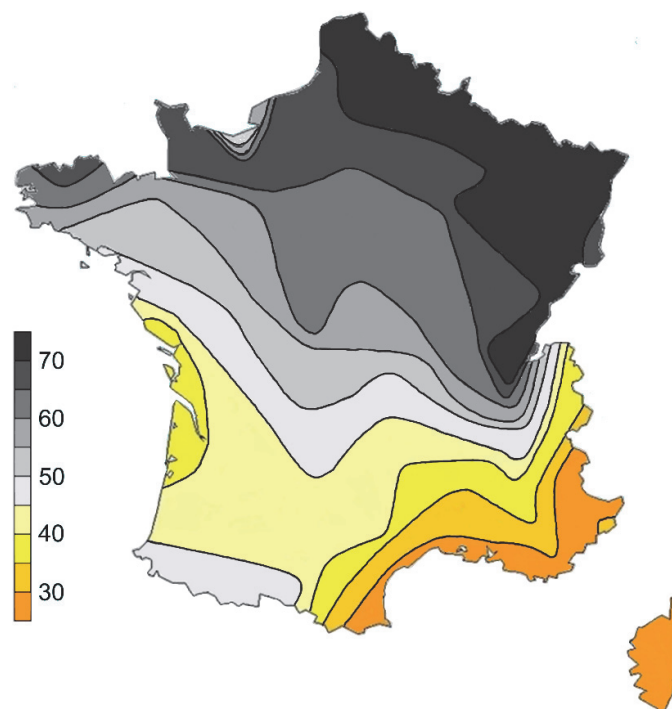
.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	8.1.	8.2.	9.
	Maks. liczba pkt	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 10. (0–1)

Na mapie przedstawiono średnią liczbę dni w roku z całkowitym zachmurzeniem nieba we Francji. Zachmurzenie na tym obszarze jest związane z dominującą w roku sytuacją baryczną w tej części Europy.

Na podstawie: www.climatedata.e-monsite.com

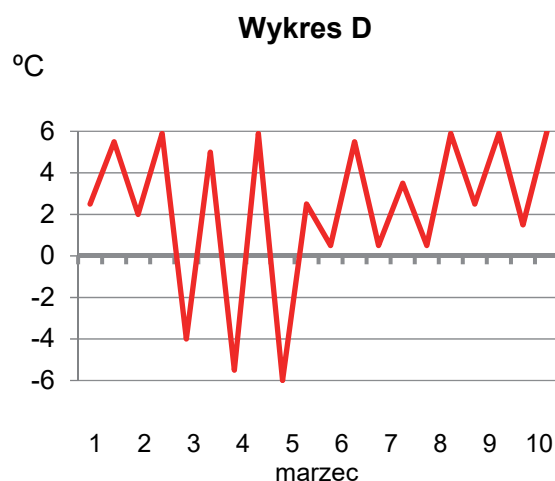
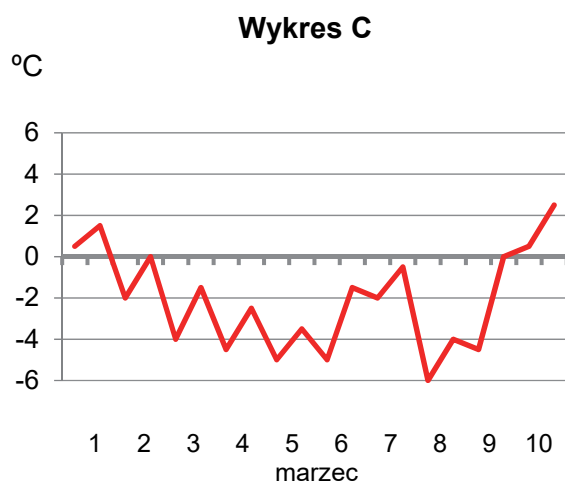
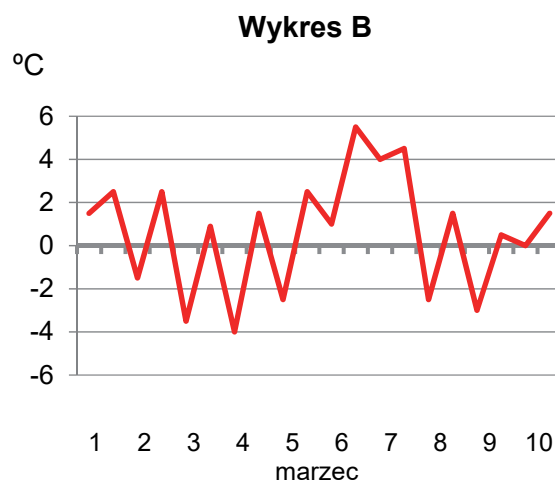
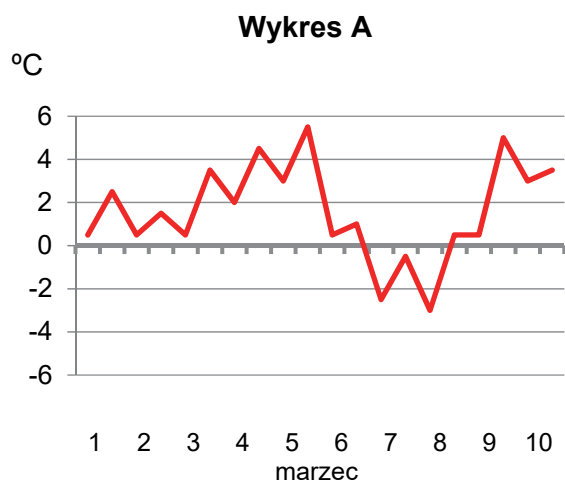
Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B oraz jedną z odpowiedzi 1–3.

Średnia liczba dni z całkowitym zachmurzeniem nieba różni się między północną a południową częścią Francji, ponieważ w regionie o największym zachmurzeniu

A.	znacznie częściej występują niższe baryczne,	co skutkuje	1.	silnym oddziaływaniem bryzy morskiej przemieszczającej się nad lądem wraz z niskimi chmurami.
			2.	osiadaniem chłodnego powietrza, czemu towarzyszą adyabatyczne zmiany temperatury powietrza.
B.	zaznaczają się silniejsze wpływy stałych wyżów barycznych,		3.	większą liczbą dni charakteryzujących się wstępującymi ruchami mas powietrza, sprzyjającymi kondensacji pary wodnej.

Zadanie 11.

Na wykresach oznaczonych literami A–D przedstawiono minimalne i maksymalne dobowe wartości temperatury powietrza zmierzone w pierwszej dekadzie marca wybranego roku w czterech stacjach meteorologicznych w Polsce.

Na podstawie: *Roczniki meteorologiczne IMGW.*

Zadanie 11.1. (0–2)

Podaj literę, którą oznaczono wykres przedstawiający warunki termiczne najbardziej sprzyjające występowaniu wietrzania mrozowego. Uzasadnij wybór wykresu.

Wykres:

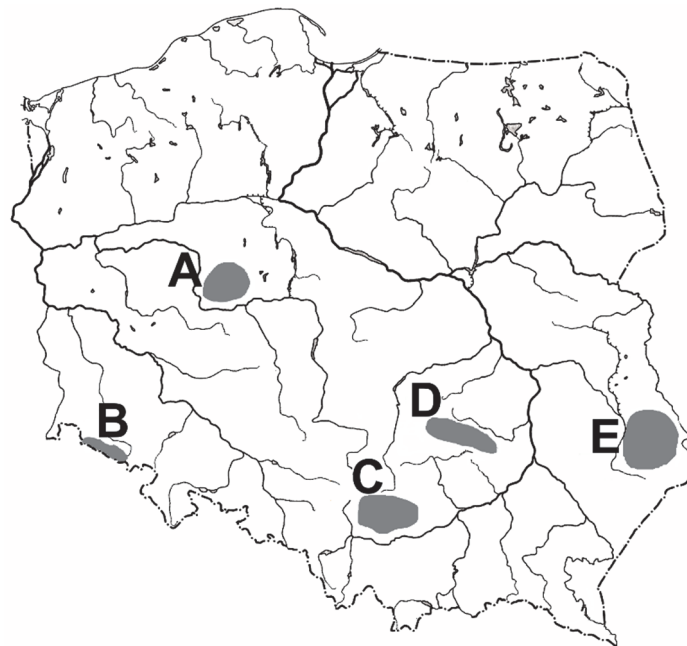
Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	10.	11.1.
	Maks. liczba pkt	1	2
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 11.2. (0–1)

Na mapie Polski literami A–E oznaczono wybrane regiony. Dwa z nich charakteryzują się występowaniem skutków intensywnego wietrzenia mrozowego granitów lub piaskowców kwarcytowych.

Podaj litery, którymi oznaczono dwa regiony Polski charakteryzujące się obecnością piargów lub gołoborzy – rumowisk skalnych powstałych przy udziale wietrzenia mrozowego.

.....,

Zadanie 12. (0–2)

Na podstawie danych klimatycznych z lat 1951–2019 dla Wrocławia przeanalizowano dynamikę średnich miesięcznych i rocznych temperatur powietrza. Okazało się, że pod koniec tego okresu, w latach 2015–2019, w przypadku siedmiu miesięcy zanotowano rekordowo wysoką średnią miesięczną temperaturę powietrza w porównaniu z odpowiednimi miesiącami całego analizowanego okresu. Ponadto wykazano, że rok 2019 ze średnią temperaturą powietrza 11,4 °C był najcieplejszy w badanym okresie.

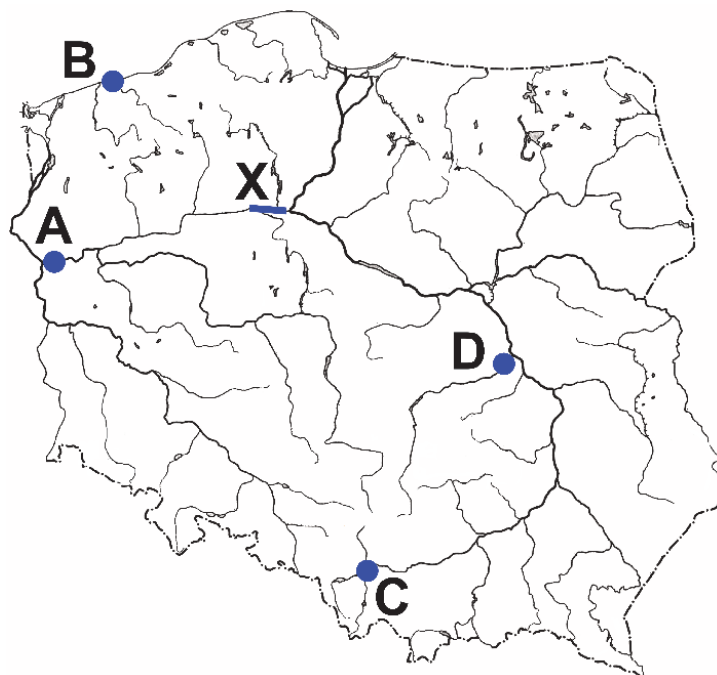
Na podstawie: www.meteomodel.pl

Wymień trzy możliwe konsekwencje dla rolnictwa regionu Dolnego Śląska, wynikające z występowania opisanego trendu klimatycznego.

1.
.....
2.
.....
3.
.....

Zadanie 13.

Na mapie Polski literami A–D oznaczono ujścia wybranych rzek, a literą X – jeden z kanałów.

Zadanie 13.1. (0–1)

Uporządkuj ujścia rzek oznaczone literami A–D według bazy erozyjnej od położonej najwyżej do położonej najniżej nad poziomem morza. Wpisz litery we właściwe miejsca.

Baza erozyjna
położona najwyżej.

Baza erozyjna
położona najniżej.

→ → →

Zadanie 13.2. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A, B albo C oraz jedną z odpowiedzi 1–3.

Kanał oznaczony na mapie literą X, to

A.	kanał Obry,	który	1.	przebiega przez jezioro deltowe i wzniesienia morenowe.
B.	Kanał Bydgoski,		2.	służy głównie celom melioracyjno-irygacyjnym.
C.	Kanał Elbląski,		3.	łączy dwa dorzecza o największej powierzchni w Polsce.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	11.2.	12.	13.1.	13.2.
	Maks. liczba pkt	1	2	1	1
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 13.3. (0–1)

Wyjaśnij wpływ najmłodszego zlodowacenia na Pojezierzu Pomorskim na kierunki rzek, z których część płynie na tym obszarze do Morza Bałtyckiego, a część kieruje się na południe.

.....

.....

.....

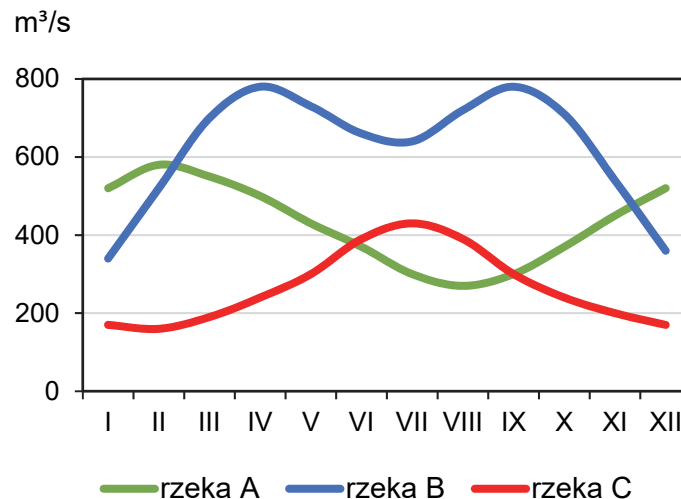
.....

.....

.....

Zadanie 14. (0–2)

Na wykresie przedstawiono średnie miesięczne przepływy w m³/s wybranych rzek.

Na podstawie: E. Czaya, *Rzeki kuli ziemskiej*, Warszawa 1987.

Która z rzek – A, B czy C – ma swoje źródła w wysoko położonym regionie Alp? Zapisz literę oznaczającą właściwą rzekę, a następnie uzasadnij odpowiedź, odnosząc się do przyczyn niskich i wysokich przepływów w tej rzece, przedstawionych na wykresie.

Rzeka:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (0–1)

Dhaka – stolica Bangladeszu – i Kolkata (Kalkuta) w Indiach znajdują się w grupie miast świata najbardziej zagrożonych katastrofami przyrodniczymi.

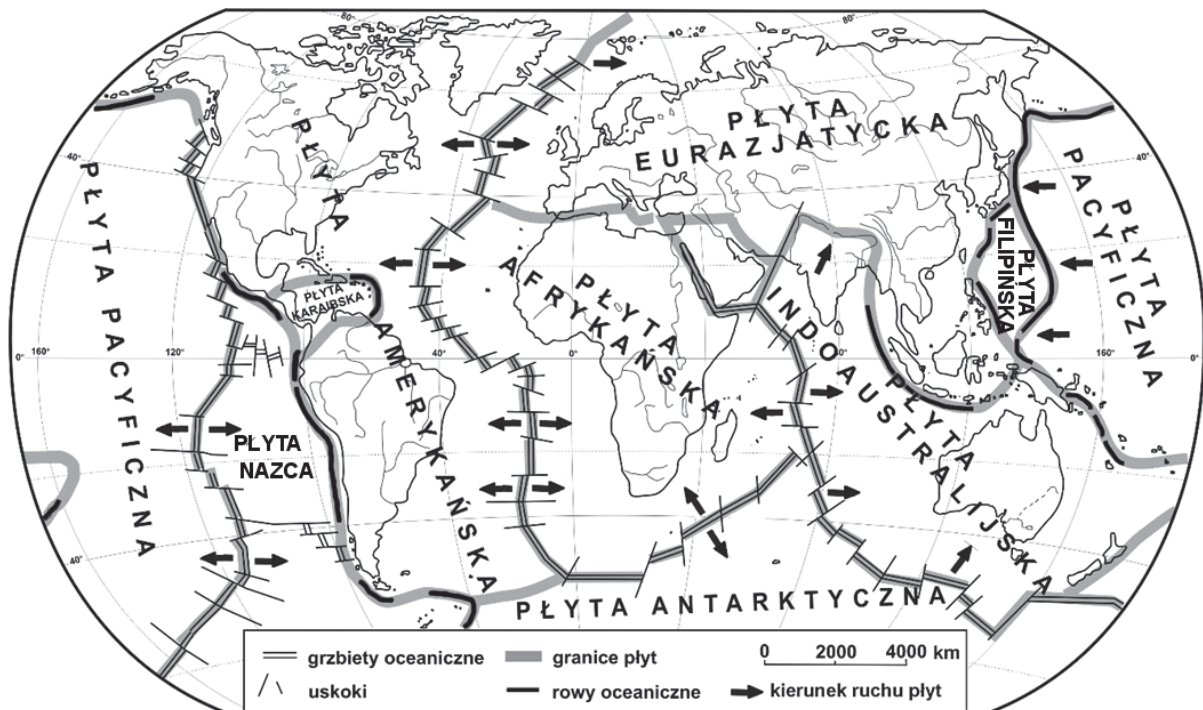
Podaj nazwę jednej z katastrof przyrodniczych, którą Dhaka i Kolkata (Kalkuta) są zagrożone w wysokim stopniu, a następnie przedstaw przyczynę występowania zagrożenia tą katastrofą przyrodniczą na obszarze tych miast.

Katastrofa przyrodnicza:

Przyczyna:

Zadanie 16.

Na mapie przedstawiono rozmieszczenie płyt litosfery i kierunki ich przemieszczania.

Na podstawie: A. Dylikowa, D. Makowska, T. Olszewski, *Ziemia i człowiek*, Warszawa 1993.

Zadanie 16.1. (0–1)

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Płytę Nazca w zachodniej części tworzą skały wylewne, które są młodsze od skał wylewnych budujących wschodnią część tej płyty.	P	F
2.	Łuki wysp występujące na styku Płyty Pacyficznej i Płyty Filipińskiej są efektem tworzenia się ryftu oceanicznego.	P	F

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	13.3.	14.	15.	16.1.
	Maks. liczba pkt	1	2	1	1
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 16.2. (0–2)

Spośród A–D wybierz i zaznacz region obecnie zaliczany do czynnych sejsmicznie, a następnie podaj przyczynę trzęsien ziemi w tym regionie, odnosząc się do właściwego procesu tektonicznego.

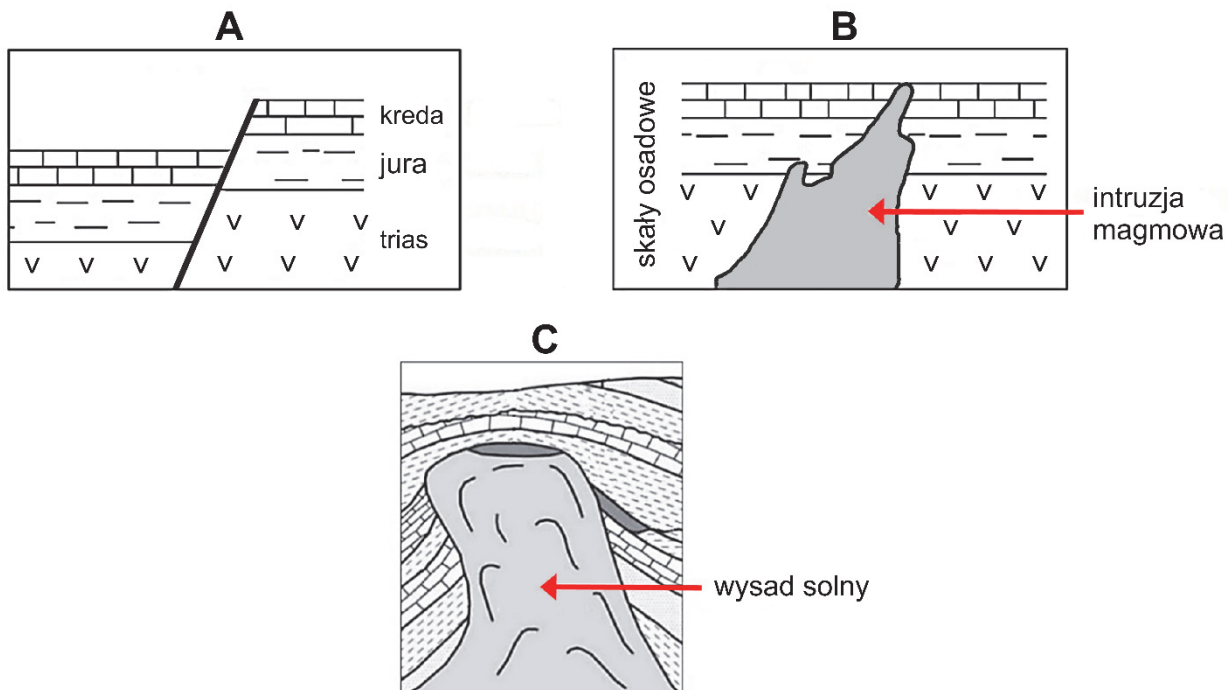
- A. Zachodnie wybrzeże Sumatry.
- B. Zachodnie wybrzeże Tasmanii.
- C. Zachodnie wybrzeże Grenlandii.
- D. Zachodnie wybrzeże Madagaskaru.

Przyczyna:

.....

Zadanie 17. (0–2)

Na rysunkach przedstawiono budowę geologiczną wybranych obszarów.

Poniższe zdania odnoszą się do budowy geologicznej przedstawionej na rysunkach.

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Na podstawie rysunku A można wnioskować, że uskoki powstały w erze paleozoicznej.	P	F
2.	W sytuacji przedstawionej na rysunku B skały magmowe są młodsze od skał osadowych.	P	F
3.	Obecność soli kamiennej w formie występującej na rysunku C świadczy o zachodzeniu w przeszłości procesów metamorficznych.	P	F

Zadanie 18. (0–1)

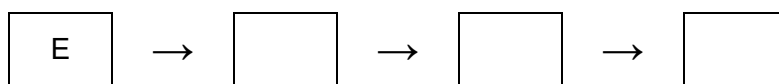
Literami A–E oznaczono wybrane procesy geologiczne. Cztery z nich przyczyniły się do powstania litej skały osadowej z luźnych osadów okrucowych.

A. akumulacja B. diagenеза C. metamorfizm D. transport E. wietrzenie

Uporządkuj w chronologicznej kolejności procesy, które przyczyniły się do powstania litej skały osadowej. Wpisz wybrane litery we właściwe miejsca.

Proces, który wystąpił najwcześniej.

Proces, który wystąpił najpóźniej.

Zadanie 19. (0–1)

W tabeli podano wartości wskaźników demograficznych w 2019 r. dla wybranych krajów.

Lp.	Kraj	Współczynnik urodzeń (w ‰)	Współczynnik zgonów (w ‰)	Dzietność kobiet
1.	Indie	18	7	2,2
2.	Somalia	42	11	6,0
3.	Włochy	7	11	1,3

Na podstawie: www.data.worldbank.org

Która informacja o sytuacji demograficznej w 2019 r. krajów przedstawionych w tabeli jest prawdziwa? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Indie i Włochy znajdowały się w tej samej fazie przejścia demograficznego.
- B. Jeden kraj spośród przedstawionych w tabeli charakteryzował się ubytkiem naturalnym.
- C. Wskaźniki demograficzne Somalii były charakterystyczne dla czwartej fazy przejścia demograficznego.
- D. Spośród trzech krajów przedstawionych w tabeli Somalia charakteryzowała się najmniejszym obciążeniem demograficznym.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	16.2.	17.	18.	19.
	Maks. liczba pkt	2	2	1	1
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 20. (0–1)

W tabeli przedstawiono udział pracujących w przemyśle (w %) w strukturze pracujących w Polsce i w wybranych województwach w 2019 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Pracujący w przemyśle (%)
1.	Polska	19,8
2.	dolnośląskie	22,4
3.	podlaskie	15,1

Na podstawie: *Rocznik Statystyczny Przemysłu 2020*, Warszawa 2020;
Regiony Polski 2020, Warszawa 2020.

Wyjaśnij, z czego wynika różnica w udziale pracujących w przemyśle między województwami dolnośląskim a podlaskim. W odpowiedzi uwzględnij jedno z przyrodniczych uwarunkowań lokalizacji przemysłu.

.....

.....

.....

.....

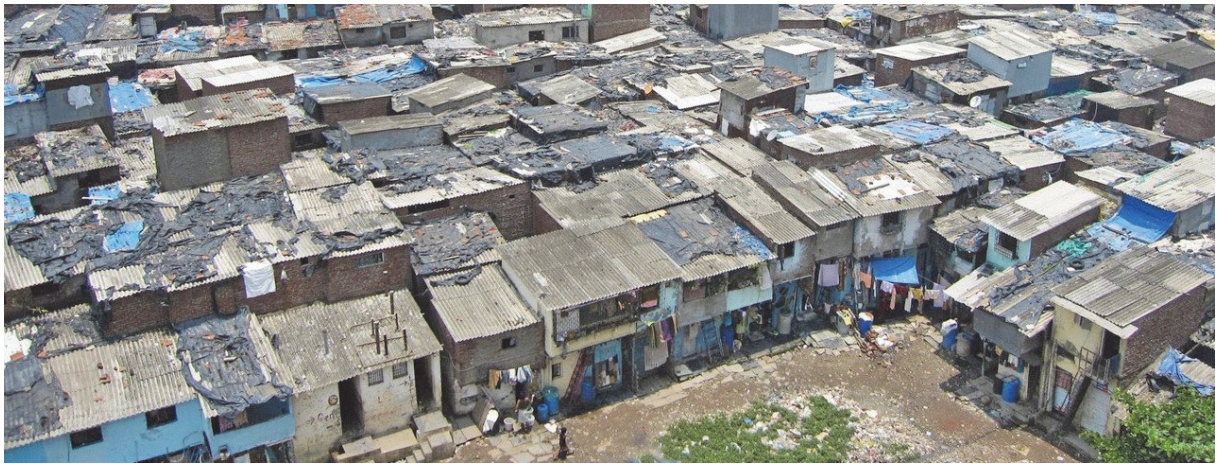
.....

.....

Zadanie 21. (0–2)

Na fotografiach A i B przedstawiono obszary peryferyjne dużych miast w państwie słabo rozwiniętym i w państwie wysoko rozwiniętym.

A

Na podstawie: www.mumbailive.com

B

Na podstawie: www.latimes.com

Jedną z faz rozwoju miast jest suburbanizacja, prowadząca do rozwoju stref podmiejskich.

Wyjaśnij, z czego wynika rozwój strefy podmiejskiej w miastach państw słabo rozwiniętych, a z czego – w miastach państw wysoko rozwiniętych.

Państwa słabo rozwinięte:

.....

.....

Państwa wysoko rozwinięte:

.....

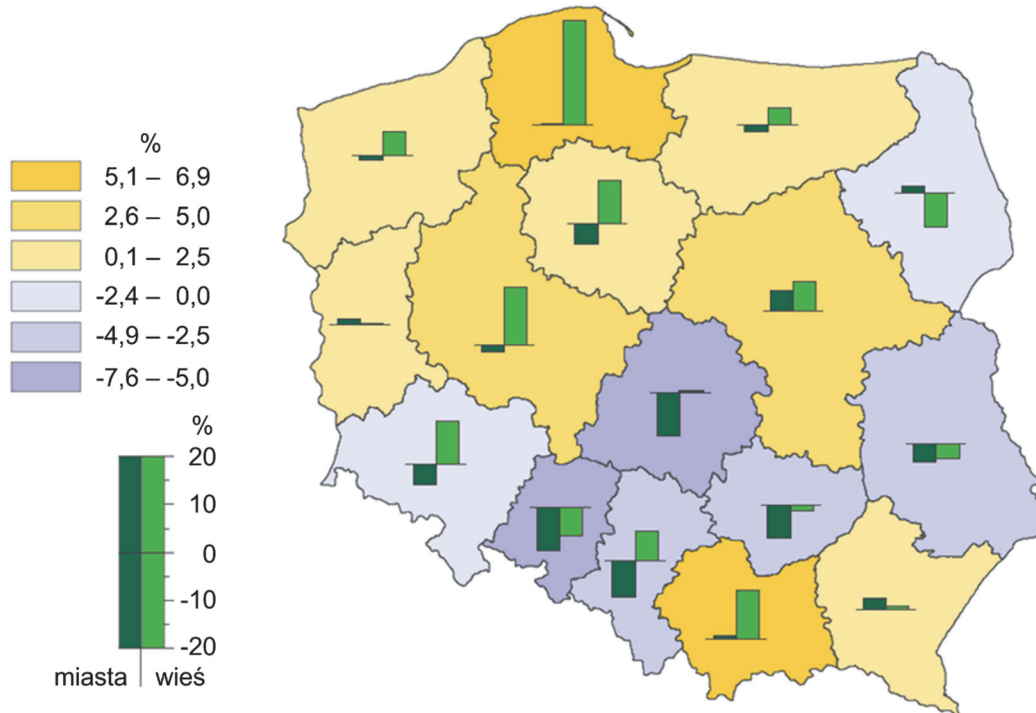
.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	20.	21.
	Maks. liczba pkt	1	2
	Uzyskana liczba pkt		

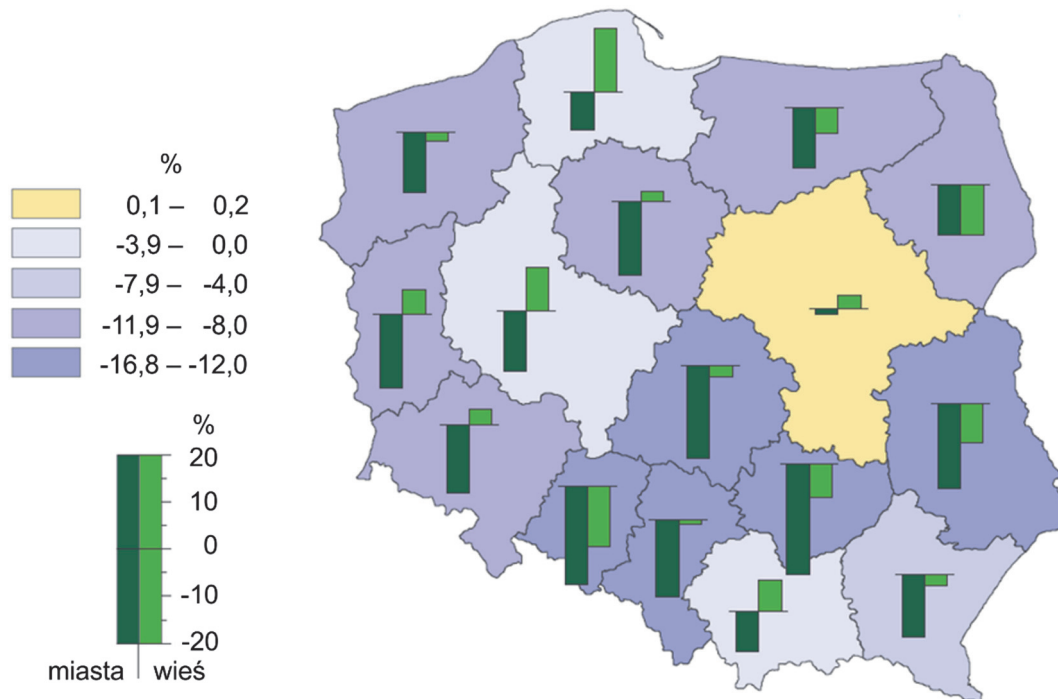
Zadanie 22. (0–1)

Na mapach przedstawiono zmiany liczby ludności w Polsce (w %) według województw: ogółem, w miastach i na wsi w latach 2000–2016, a także prognozę tych zmian na lata 2017–2040.

Mapa 1. Zmiany liczby ludności w latach 2000–2016

Mapa 2. Prognozowane zmiany liczby ludności w latach 2017–2040

Na podstawie: *Atlas demograficzny Polski*, Warszawa 2017.

Sformułuj wniosek odnoszący się do prognozowanych zmian liczby ludności Polski w latach 2017–2040 w porównaniu do zmian liczby ludności w latach 2000–2016.

.....

.....

.....

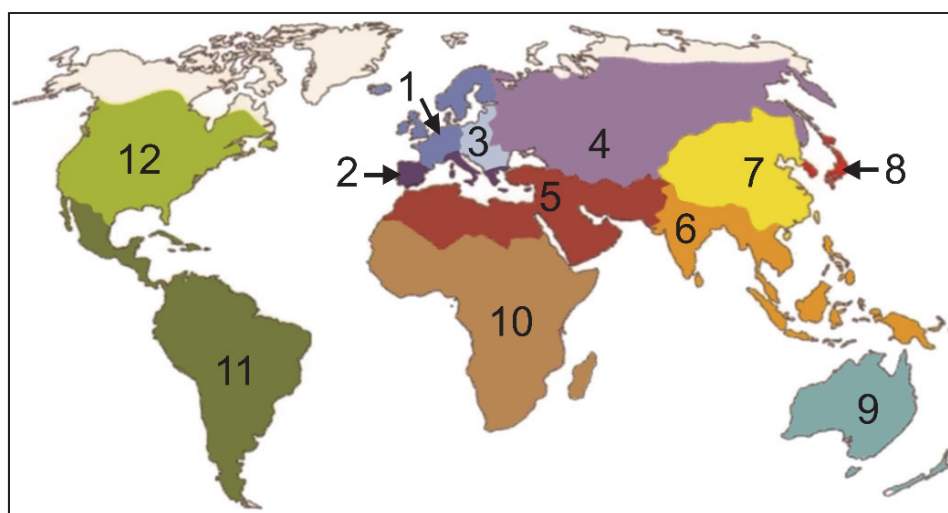
.....

.....

.....

Zadanie 23. (0–2)

Na mapie numerami 1–12 oznaczono główne regiony rolnicze świata.

Na podstawie: *Regiony rolnicze na świecie*, www.youtube.com

Dokończ zdania. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Dużymi nakładami pracy ludzkiej oraz wysokim udziałem rolnictwa samozaopatrzeniowego o niskim poziomie agrotechnicznym charakteryzują się regiony oznaczone na mapie numerami

- A. 1 i 4. B. 2 i 5. C. 6 i 10. D. 8 i 11.

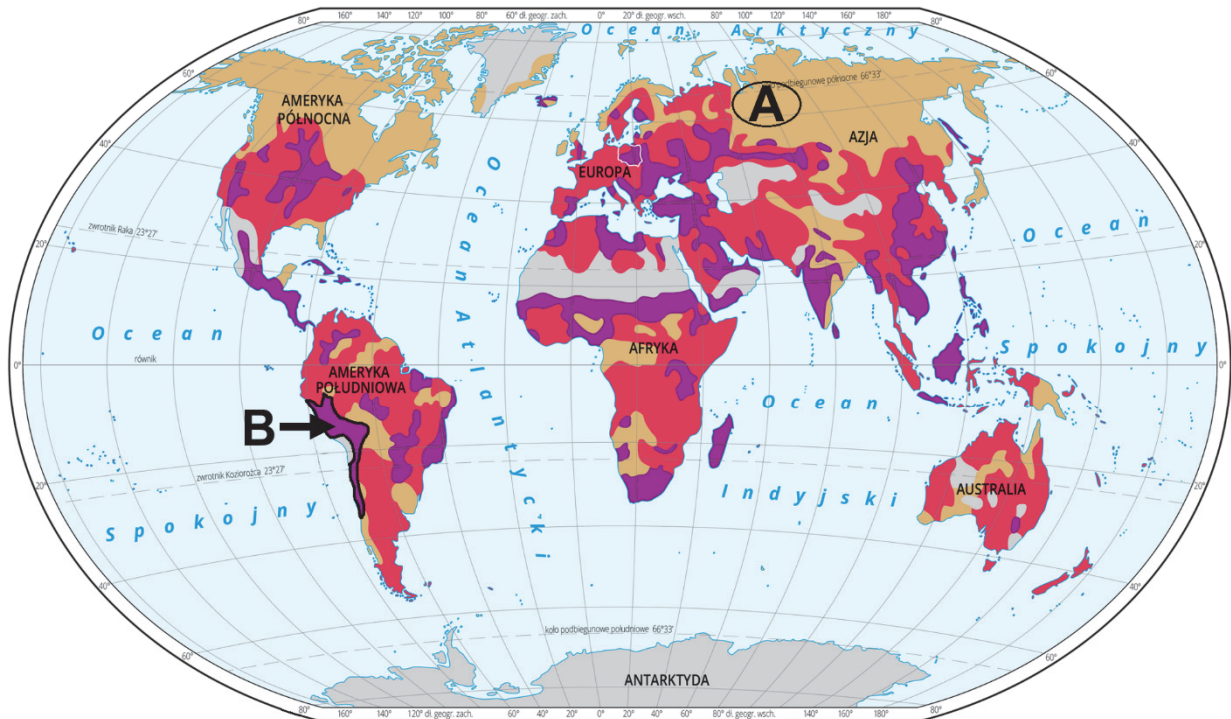
Dominacją rolnictwa wielkoobszarowego o dużej mechanizacji oraz wysoką towarowością charakteryzują się regiony oznaczone na mapie numerami

- A. 3 i 6. B. 5 i 8. C. 7 i 10. D. 9 i 12.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	22.	23.
	Maks. liczba pkt	1	2
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 24. (0–2)

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie degradacji gleb na świecie. Literami A i B oznaczono wybrane obszary.

■ gleba silnie zdegradowana ■ gleba zdegradowana ■ gleba stabilna ■ brak roślinności

Na podstawie: www.zpe.pl, za: UNEP/AGRID/Arendal, www.soilerosion.net

Podaj czynnik, który przyczynia się do ograniczania procesów degradacji gleb na obszarze A, oraz czynnik, który sprzyja degradacji gleb na obszarze B. Uzasadnij, w jaki sposób każdy z czynników wpływa na przedstawiony stan gleb.

Obszar A:

Czynnik:

Uzasadnienie:

.....
.....

Obszar B:

Czynnik:

Uzasadnienie:

.....
.....

Zadanie 25. (0–2)

Na przykładzie rolnictwa krajów wysoko rozwiniętych i krajów słabo rozwiniętych uzasadnij, że sposób gospodarowania rolniczego w każdej z tych grup krajów sprzyja degradacji gleb. W odpowiedzi uwzględnij inny – charakterystyczny dla każdej grupy krajów – sposób rolniczego gospodarowania sprzyjający temu procesowi.

Kraje wysoko rozwinięte:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kraje słabo rozwinięte:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 26. (0–1)

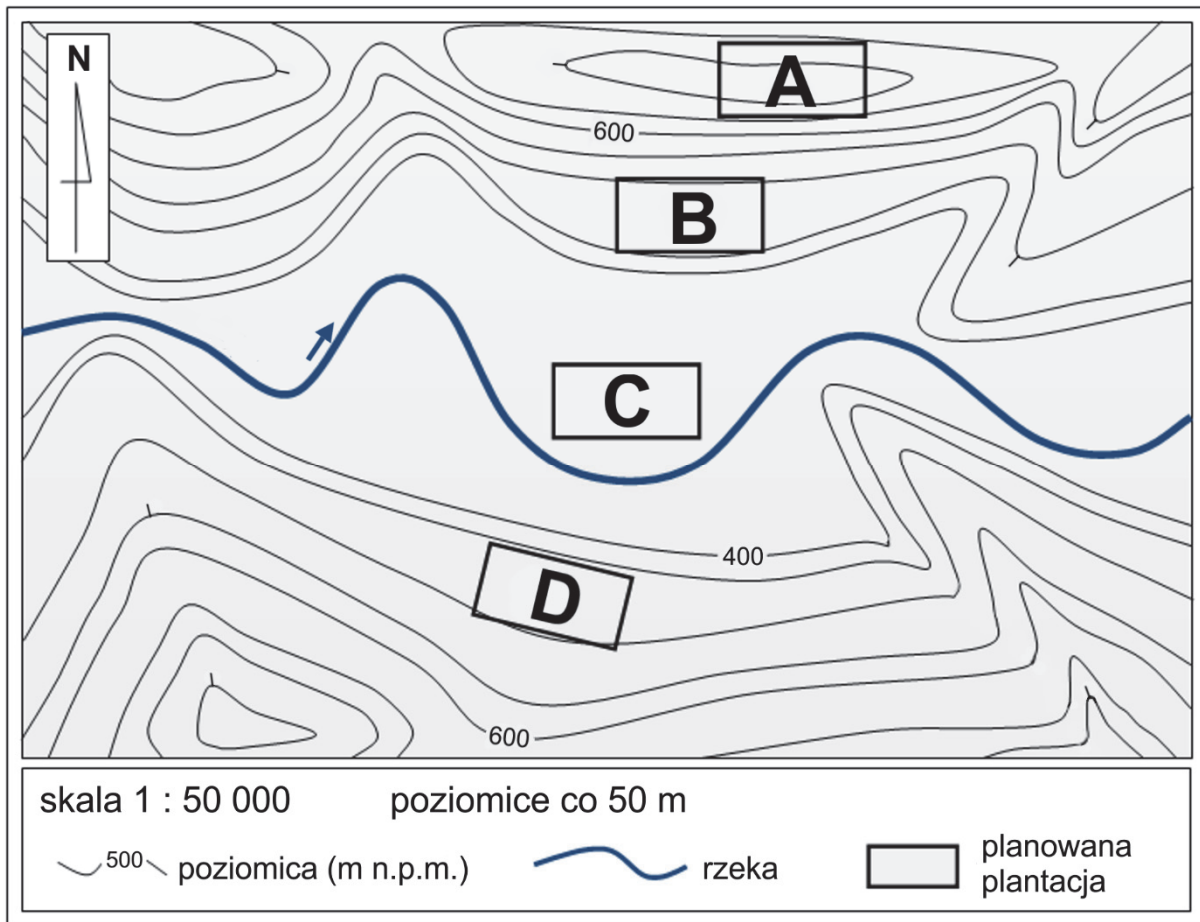
Która informacja o rolnictwie ekstensywnym jest prawdziwa? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Dla rolnictwa ekstensywnego są charakterystyczne wyższe wskaźniki chemizacji niż dla rolnictwa intensywnego.
- B. Rolnictwo ekstensywne występuje na obszarze Wielkich Równin w Ameryce Północnej.
- C. Dla Europy Zachodniej jest charakterystyczne rolnictwo ekstensywne mało pracochłonne, zmechanizowane i o wysokiej towarowości.
- D. Rolnictwo ekstensywne, dominujące w wielu krajach Azji Południowej, jest pracochłonne i charakteryzuje się wysokim stopniem mechanizacji.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	24.	25.	26.
	Maks. liczba pkt	2	2	1
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 27. (0–3)

Na mapie wybranego terenu w Polsce zaznaczono położenie czterech działek, na których rozważa się założenie plantacji.

Ze względu na czynniki przyrodnicze tylko jedna z działek jest odpowiednia do uprawy ciepłolubnych roślin, nietolerujących wiatru i płytkiego występowania wód podziemnych.

Podaj litery, którymi oznaczono trzy niekorzystne lokalizacje. Podaj po jednym czynnikiem decydującym o niekorzystnej lokalizacji plantacji na tych obszarach, a następnie uzasadnij negatywny wpływ tego czynnika na uprawę roślin o opisanych wymaganiach.

Lokalizację niekorzystną oznaczono literą:

Czynnik:

Uzasadnienie:

.....

Lokalizację niekorzystną oznaczono literą:

Czynnik:

Uzasadnienie:

.....

Lokalizację niekorzystną oznaczono literą:

Czynnik:

Uzasadnienie:

Zadanie 28. (0–1)

W tabeli przedstawiono moc (w MW) nowych i zlikwidowanych elektrowni w Unii Europejskiej w 2015 r. według źródeł energii.

Źródła energii	Elektrownie według mocy (MW)		
	nowe	zlikwidowane	bilans mocy
wiatr	12 800	281	12 519
promieniowanie słoneczne	8 500	0	8 500
woda	239	0	239
biomasa	232	518	–286
uran	100	1 825	–1 725
gaz ziemny	1 867	4 254	–2 387
olej opałowy	0	3 282	–3 282
węgiel	4 714	8 051	–3 337

Na podstawie: www.wysokienapiecie.pl

Uzasadnij, dlaczego kraje Unii Europejskiej w 2015 r. odniosły korzyści z powodu zmian przedstawionych w tabeli.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

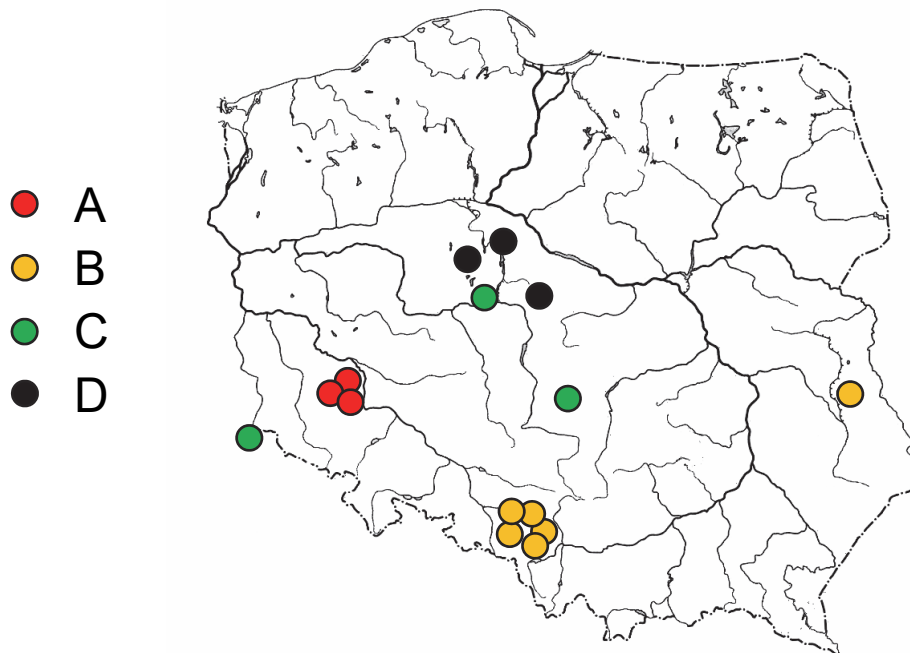
.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	27.	28.
	Maks. liczba pkt	3	1
	Uzyskana liczba pkt		

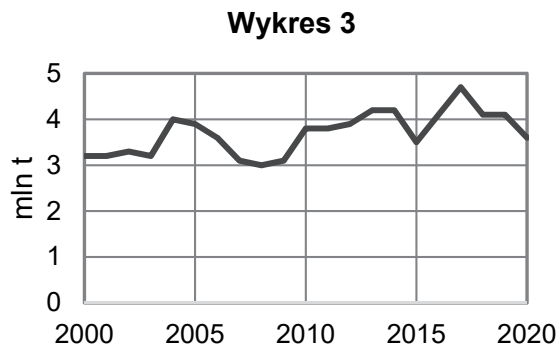
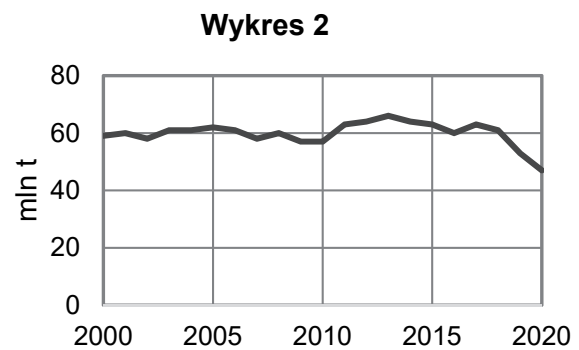
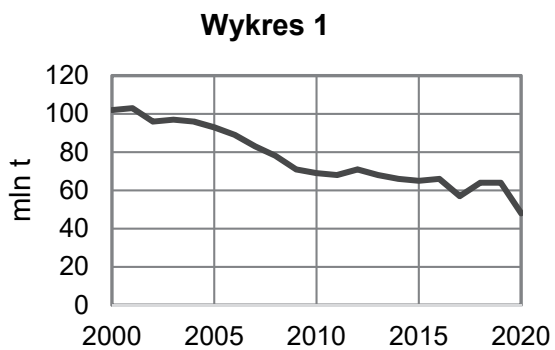
Zadanie 29. (0–2)

Na mapie przedstawiono wybrane miejsca eksploatacji w Polsce czterech surowców mineralnych oznaczonych literami A–D.

Na podstawie: www.zpe.gov.pl

Na wykresach przedstawiono wielkość wydobycia w Polsce trzech surowców mineralnych w latach 2000–2020.

Na podstawie: www.geoportal.pgi.gov.pl

Uzupełnij tabelę. Obok każdego z wymienionych surowców mineralnych wpisz literę, którą oznaczono na mapie miejsca jego eksploatacji, oraz numer, jakim oznaczono wykres zmian jego wydobycia.

Surowiec mineralny	Miejsca eksploatacji surowca mineralnego (wpisz literę)	Wykres zmian wydobycia surowca mineralnego (wpisz numer)
węgiel brunatny		
sól kamienna		

Zadanie 30.

W tabeli przedstawiono wybrane elementy struktury handlu zagranicznego według grup towarów dwóch krajów – Japonii oraz kraju oznaczonego literą X.

Kraj	Import (%)			Eksport (%)		
	towary rolno-spożywcze	surowce z wyjątkiem paliw	paliwa mineralne	towary rolno-spożywcze	surowce z wyjątkiem paliw	paliwa mineralne
Japonia	8,6	8,1	32,1	0,5	1,5	2,0
X	12,3	2,9	1,7	2,1	3,8	59,0

Na podstawie: J. Kądziołka, K. Kocimowski, E. Wołonciej, *Świat w liczbach 2013*, Warszawa 2013.

Zadanie 30.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Literą X oznaczono w tabeli

- A. Czechy. B. Niemcy. C. Polskę. D. Rosję.

Zadanie 30.2. (0–1)

Podaj dwie przyczyny przedstawionego w tabeli udziału towarów rolno-spożywczych w eksporcie Japonii.

1.

 2.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	29.	30.1.	30.2.
	Maks. liczba pkt	2	1	1
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 31. (0–2)

W tabeli podano dla wybranych krajów strukturę zatrudnienia według sektorów gospodarki oraz – wytwarzane w tych krajach – produkty przemysłowe lub rolnicze, charakterystyczne dla eksportu tych krajów w XXI wieku.

Uzupełnij tabelę. Przyporządkuj do struktury zatrudnienia właściwe kraje i grupy wytwarzanych produktów. Wpisz nazwy odpowiednich krajów i litery, którymi oznaczono grupy produktów, wybrane spośród wymienionych poniżej.

Kraje:

Brazylia, Grecja, Wielka Brytania.

Grupy produktów:

A. żyto, len, buraki cukrowe, produkty mleczne, ryby i owoce morza

B. oliwki, pomidory, winogrona, pszenica, kukurydza, buraki cukrowe, tytoń

C. ropa naftowa, produkty petrochemiczne, węgiel kamienny, nawozy sztuczne, cement

D. ruda żelaza, drewno, stal, tekstylia i obuwie, ropa naftowa, pojazdy, produkty spożywcze

Kraj (wpisz nazwę)	Struktura zatrudnienia w % według sektorów			Produkty eksportowane (w każdym pustym polu wpisz właściwą literę)	
	I	II	III	przemysłowe	rolnicze
	12,6	15,0	72,4	wyroby przemysłu spożywczego, aluminium, tekstylia, produkty ropopochodne	
	9,4	32,1	58,5		kawa, kakao, soja, ryż, kukurydza, pszenica, trzcina cukrowa, wołowina

Na podstawie: www.cia.gov; www.trade.gov.pl

Zadanie 32. (0–2)

Na fotografii przedstawiono fragment wyspy Borneo.

Na podstawie: www.nationalgeographic.com

Indonezja jest jednym z głównych producentów oleju roślinnego na świecie. W tym kraju większość oleju jest produkowana na Borneo, a plantacje palmy olejowej zajmują około 30% obszaru wyspy. Innymi przyczynami deforestacji Indonezji są przemysł wydobywczy i wycinka lasów pod budowę dróg.

Na podstawie: www.naukawpolsce.pap.pl

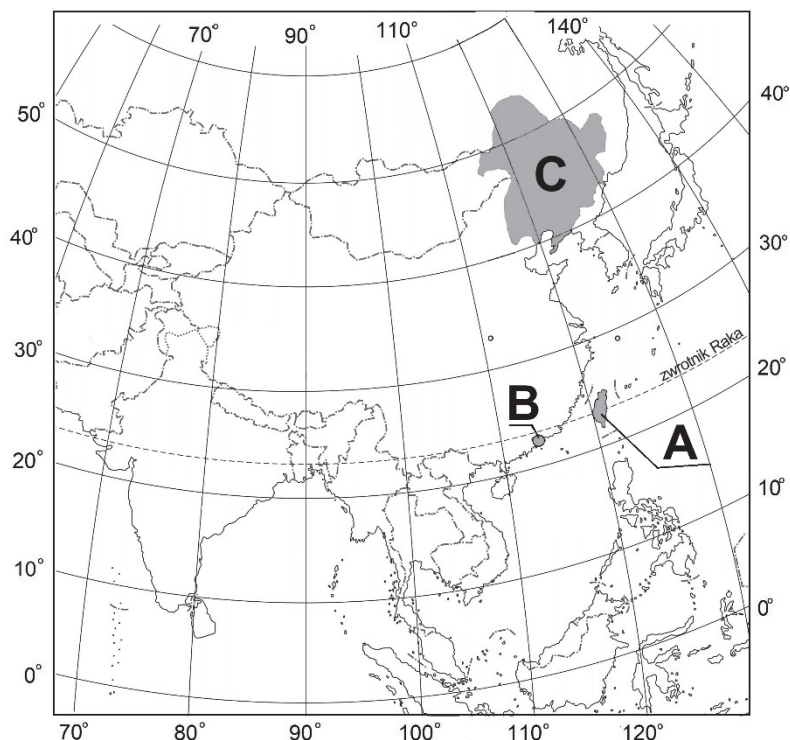
Przedstaw trzy środowiskowe skutki wylesiania Indonezji.

1.
.....
.....
2.
.....
.....
3.
.....
.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	31.	32.
	Maks. liczba pkt	2	2
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 33. (0–2)

Na mapie Azji Południowo-Wschodniej literami A–C oznaczono wybrane obszary.

Uzupełnij tabelę. Wpisz obok każdej informacji nazwę właściwego obszaru oraz literę, którą obszar oznaczono na mapie. Nazwy obszarów wybierz spośród podanych poniżej.

Hongkong

Mandżuria

Tajwan

Tybet

Informacja	Nazwa obszaru	Litera na mapie
Była posiadłość brytyjska, która w 1997 roku stała się specjalnym regionem administracyjnym Chińskiej Republiki Ludowej. Spośród obszarów wskazanych literami na mapie ma najwyższą wartość PKB na 1 mieszkańca.		
Prowincja chińska, która ogłosiła niepodległość, ale większość państw na świecie nie uznaje tego regionu jako suwerennego kraju. Charakteryzuje się wysokim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego.		

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	33.
	Maks. liczba pkt	2
	Uzyskana liczba pkt	

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

